

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy órára 1 „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:

1000 szavasú betű sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán szerinti jutányos áron (vételnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.)

A Haza mostohája!

Debreczen, 1896. febr. 12.

Ugyan ki volna az más, mint a népiskola, a népoktatás és a néptanító!

A kultuszminiszter két órára terjedő beszédet tartott a parlamentben. A beszédben mindenről volt szó: Képtárakról és ballerinákról, polyklinikáról és technológiáról; előfordult benne a kongrua és kath. autonomia, a mi mind nagyon szép dolog, a népiskolán azonban csak úgy átsiklott a miniszter. Maga a parlament is megelégedett a népiszkoláról. Nikisch, Máler, Nopcsa, Lukácsiu, Horvátországbeli csintalan deák és a kőbányai sertészsész mind fontosabb téma a népiskolánál.

A meglevő bajokon a miniszter csak úgy kurtán novelláris uton akar segíteni, holott — is itt pirulni kell — egy-egy ruthén dászkal tiszter is megfenyegethet a miniszter, a nélkül, hogy csak-oda hederitene az ipse, a nélkül, hogy felhagyna viselt dolgaival.

Hát kérem tisztelettel: mit fog azon segíteni novelláris intézkedés? Nem egyszer hangoztatták már, hogy egy csárdában két dudás el nem fér — egy jogállamban két potentát nem lehet; alkotmányos államban a törvény parancsol és annak kell, hogy mindenki engedelmessédjék: koldustól a királyig; harangozótól a hercegprimásig; A tanító, a ki nem tanít, a tanító, a ki államellenes tendenciákban utazik, a pap, a ki ily államellenes eszméktől szaturálva van: azt seperje el az államhatalom. És ha azt nem teheti, az bizony sajnálatos és szomorú dolog!

Az a részeg paraszt ember, ha egyet kurjant és szidja a végrehajtót, azt elzárják négy hétre; a szocialisztikus tanoktól elmaszlagosított munkás, ha fesszeng, ki is utasítják az országból és az a haza emelőjén élősködő pópá, dászkal büntetés nélkül garázdálkodhassanak a haza szabad földjén, — azok megfékezésére novella kell?

Bizony, difficile est satiram non scribere!

Aztán az a hazafias tanító, a ki kulturmissiót végez, a ki védbástyája a magyarságnak, az állameszmének, az 300 frtos minimum mellett éheznek? Ha nyugdíjba megy: koldus tarisznyát aggatnak nyakába?

Erről nem szólt se miniszter, se parlament:

Aztán hol a négyszáz millenárís iskola?

Eszembe juttatja Bukovayt, a ki őszikabátját téli kabátjává nevezte ki. — A

miniszter is néhány meglevő községi iskolára rámondja, hogy ezek millenárís iskolák.

Tiszteljük és becsüljük a miniszter őszinteségét, jóakarátát, igyekezetét, ámde akadémicze nem lehet nemzeti kulturát csinálni. Ahhoz önállóság és pénz kell!

A milleniumra csakugyan fel kellett volna állítani a pánszláv fészkekbe azt a 400 iskolát, azzal az 1000 kipróbált magyar érzelmű tanítóval, hogy terjesszék ott a magyarságot.

Rendezni kell az 1893. évi tanítók fizetés rendezéséről szóló törvényből kifolyólag azon tanítók lakbér ügyét, kiknek kartájukban nincs szondirozva a lakbér és így a nyugdíjazásnál törzsfizetésök 20—25 százaléka lakbér czímen levonatik, a mi lehet, mint rideg törvény — törvény, de nincs benne ratio, nincs benne méltányosság.

Huszonolcz év óta pertraktálják a néptanítókat frázisokkal. Még azt a mézes madzagot sem adták meg neki, hogy oklevelét az érettségi bizonyítvánnyal egyrangunak mondták volna ki — félvén, hogy sok tanító ott hagyja az iskolát, mint Szent Péter az oláhokat.

A miniszter fél, hogy nem lesz elég egyetemi tanár — próbáljon csak pályázatot nyitni egyetemi tanszékre, hány habituált tanár fog pályázni! De hogy tanítói állások néhol éveken át üresek maradnak, mert már nem akad reflektans 300 frtos állásra, arról hallgatott a parlament!

Talmi Rafáel képekre van egy fél millio, de a szegény tanító 300 frtos — 80 kros napi díját — 400 frtra — egy forintra főlemeli, ahhoz nincs pénz!

Rossz politika az, a mely keserve-sen meg fogja magát bosszulni; be fog ütni a szellemi csőd!

Az az egészséges, érzékű fiatal ember irnoknak, vasutasnak, boltos segédnek fog menni, csak tanítónak nem, mert minden pálya előtt van egy grádics, egy lépcső, csak a tanítóé zsák utca.

Hadd hajnalodjék a millenniummal a tanítónak is!

Vegyék azt szívókre a honatyák!

Kuthi Zsigmond.

A képviselőház mai ülése. Nagyon izgatottan ígérkezett a képviselőház mai ülése; a karzati jegyek már kora reggel elfogytak. A függetlenségi párt lapjai előre figyelmeztették a vidéken tartózkodó képviselőket, hogy a beadott határozati javaslatok felett ma névszerinti szavazás lesz, miért haladóktalanul utazozanak fel a fővárosba, hogy a mai ülésen részt vehessenek. A mai ülés rendkívül izgatott volt, bár a kedélyekre megnyugtatólag hatott azon körülmény, hogy a sikkasztó

Pulszkyt az ügyészség börtönébe szállították a lipótmezei tébolydából. A képviselőház ma tovább folytatta a kultusz-budget tárgyalásából következő Pulszky-vitát, a melyhez Eötvös Karoly, Polónyi Géza és Szederkényi Nándor szóltak. Felszólat Wlassics Gyula kultuszminiszter is, Hévizy Janos pedig a költségvetéshez szólt. A mai ülés lefolyásáról lapunknak távirati rovatában bővebben referálunk.

Ő felsége Pulszky képe előtt. Pulszky Károly, a ki tegnap este óta már nem a tébolyda kényelmes szobájában, hanem a fogházban elmélkedik az idők forgandósága felett, részesült abban a kegyben, hogy a király megnézte, azaz hogy véletlenül meglátta a — képet; Ugyanis a király meglátogatta Ferraris Arthur festő műtermét, a hol ő felsége legújabb arczképe is készül. A műterem falán lóg egy példánya annak a híres »Tarokpartie a szabadelvűklubban» című képnek is, melyet szintén Ferraris festett és rajta tarokkozó Tisza Kálmánt, Jókait és Nedeczkyt abban a pillanatban örökítette meg, amikor Nedeczky a skitz kivágta. A játékosok körül nagy számban állanak a kibiczek, kik között különösen Pulszky Károly alakja tűnik fel. A királyt meglepte az arczok hűsége — Pulszky Károly is, de nem szólt felőle semmit.

KÜLFÖLD.

Még egy átkeresztelkedés. A luxemburgi nagyherceg, a ki tudvalevőleg protestáns, egy braganzai hercegekisasszonyt vett el feleségül, a ki ugyan buzgó hatholikus. Ez a vegyes házasság is azon feltétel alatt létesült, hogy a belőle származó gyermekek a katholicus vallásban fognak neveltetni. Most azonban egy hírlik, hogy Adolf nassauluxemburgi nagyherceg azou a nézetten van, hogy ez a kikötés csak leányokra vonatkozhatik és nem a fiukra, a kiknek apáik hitében, tehát a protestantizmusban kell neveltetniök. Az első gyermek szerencsére leány volt, de a mint fiu fog születni, kitor a családi viszály.

Szerbiában eltűnt Vaskapu-péncz. A belgrádi lapok egy nyílt levelet közölnek, melyet Szép község lakossága intézett Stonajovics Wacko kereskedelmi miniszterhez magyar péncz elsikkasztása tárgyában. A nyílt levél így hangzik: »Tisztelt kereskedelmi miniszter ur! A Vaskapu munkálatokat teljesítő magyar vállalat részünkre, halászati helyeinket kárpótolandó, 40.000 frankot tett letétbe és ön ez összeget át is vette. Minthogy azonban ez összeget részünkre meghatalmazottunk ismételt sürgetésére sem szolgáltatatta ki, ennél fogva felhívjuk önt, hogy e Magyarország által javunkra letett 40.000 frankot legkésőbb 20 nap alatt részünkre kiszolgáltassa, mert különben kénytelenek volnánk az összeget kamat és költségekkel együtt per utján behajtani.«

Boris herceg keresztelése. Tegnap éjjel külön vonat indult a határra az exarcháért, a ki déután ideérkezik. A különvonattal mentek a közlekedési miniszter, a közoktatásügyi államtitkár és egy udvari hivatalnok. Biztos forrásból eredő az a hír van elterjedve, hogy a szultán fermánt intézett az összes nagyhatalmakhoz, melyben Ferdinánd fejedelemnek elismerését javasolja. A fővárosban óriási előkészületek folynak. A hadügyminiszter öt milliót kért új ágyuk szerzésére s szerész-csaptok felállítására.

Pulszky Károly büne.

Budapest, február 11.

Pulszky Károly nem menekült még meg egyelőre a büntetőtörvénykönyv paragrafusai elől. A tébolyda kapui nem védelmezték meg a büntetéstől.

Mi még most is azt állítjuk, hogy Pulszky nem örült meg, s a törvényszéki orvos is ezt fogja bizonyára megállapítani.

Pulszky egészségi állapotának megbírlására vonatkozólag fontos megemlíteni, hogy Pulszky Károly az utolsó hetekig naponként hosszabb ideig évek óta rendszeresen v ivott. Passzióval és erőteljesen végezte ezt a sportot. Azt viszont a laikus is tudja, hogy a kit paralízis progresszívá bánt, az nem képes oly mérvű erőfeszítésre, mint a mi a víváshoz szükséges.

Hogy üzérkedett, csalt és lopott is, nem egy képkereskedő bizonyítja.

Ez az értesítés azt tudatja, hogy egy Suna nevű üzgazdag bécsi bankárnak Pulszky Károly ez előtt néhány héttel nagyon értékes drága képeket adott el. Az itt eladott képeknek becsé akkora nagy, hogy honnan való származásuk iránt jó volna tájékozást szereznie.

Pulszky tudvalevőleg eladósodott, tönkretutott ember volt, kinek nem volt annyi pénze, hogy egy olyan drága képet adhasson, — mint a milyent eladott. — Honnan vette tehát azt a képet?

Egyszerű a felelet; hát az országos képtérből.

Még nem nyert megerősítést emez állításunk, de annyi bizonyos, hogy Pulszky Károly magános üzletbe is gyakran becsátkozott, az már tudvalevő s hogy ezeknek az üzleteknek véghezvitelére az összeköttetéseket folytonosan lázas buzgalommal kereste. Érdekes világot vet az olaszországi képvásárlásokra, hogy mily válogatás és óvatosság nélkül érintkezett

ottjártában Pulszky Károly 'különböző' emberekkel, a következő eset, mely érdekes világot vet Pulszky egyéniségére.

A nyári vásárlások idején Pulszky Károly egy műértő ismerősével találkozott a dejeunernél. Az ismerősének említette, hogy egy családi képtart meg nézni, kérte, hogy tartson vele, előbb azonban — ugymond — be kell várnia egy olasz emberét, a kivel együtt megy.

Ez az ismerőse szerette volna tudni, hogy kicsoda is tulajdonképpen az az olasz ember? Pulszky erre kimondta ennek az olasznak nevét, mire azonban a magyar ismerőse a szó szoros értelmében elrémült, mert ez az egyén, akit Pulszky ily látogatásai alkalmával magával vitt, oly megbélyegzett alak, — hogy vele csak az utcán is végigmenni kész kompromittálás. Mikor erre Pulszkyt figyelmeztették, ciznikusan így szólott:

— Az embernek gazemberekkel kell sokat foglalkozni, hogy ha jó vásárt csinál. (Simile simile!)

Ebben az időben járt Pulszky Károly az olaszországi Massa Superiorében, illetőleg Maritimában. Figyelemre méltó ebben a kirándulásban az, hogy a Massa Maritimabeli műtárgyakat meg sem vebette volna Pulszky, hiába volt nála a katalógus, melylyel pénzemberekkel itthon bekopogtatott: E tárgyak ugyanis a következők:

1. Quireli munka.
2. Keresztelő kép.
3. Egy Gregorio munka.

De mind a három templomoknak a tulajdonát képezi, melyeknek eszük ágában sincs megválni a műkincsektől.

A Scarpa-fele Rafael képről, melynek valódiságát vitatják, tájékozódás végett ideiktatjuk a kép nagy vonásaiban való leírását. A Rafael-kép egy fiatal férfit ábrázol tudori ruhában és sapkával, meztelen mellel, jobb ke-

zében papirtekercscsel, bal kezét pedig az asztalra támasztja.

A most következő eseményekre általános figyelem irányul, különösen abban a tekintetben, hogy ha idegen műbírlókat is biznak meg a képtár vásárlásainak megvizsgálásával, kik lesznek ezek a szakértők? Akik ily dolgokban be vannak avatva, gyanusan emlegetnek két nevet, Lützow és W. Bothe nevet, mint a kikre valószínűleg rabizta a kormány a vizsgálatot. Azért bizza pedig ezekre, mert mind a ketten igen bizalmas emberei, lekötelezettjei Pulszky Károlynak, ezenkívül pedig például Lützow véleményeiről sokat tudnak oly irányban, hogy őt a becslések alkalmával bizonyos eszközökkel meg lehet valamely célra nyerni (Megvesztegetni!)

Ez annyit jelent, hogy mindenképpen ki akarják huzni Pulszkyt a csavából, a hová jutott. Ezért eszelték ki legelső és legbiztosabb menedékül számára a — tébolydat. Azt hitték ezek a jó barátok (mind befolyásos emberek), hogy a közvélemény meg lesz elégedve azzal, hogy Pulszky Károly megőrült, s majd mikor lecsendesül a vihar, a felhivatalos szócsovek kimeletesen tudatni fogják a közönséggel, hogy a szegény örült állapota kedvezőbb lett, orvosai remélni kezdenek. Később megírják, hogy a javulás fokozatos, s ha így tart, bizonyosan visszanyeri ép elméjét. És ezalatt a sikkasztó kényelmesen kártyázgatót volna a tébolyd orvosával, talán még régi passióját, a vívást is folytatta volna. Egy szép napon pedig kieresztették volna a tébolydából és vissza fogadták volna a kaszinóba, s talán még hivatalába is.

De nem így történt. A közvélemény nem engedte, hogy így történhessen.

Ha azt az országos felháborodást, — amelyet a Pulszky-bohránynak kiderült csunya részletei kellettek, nem is előgithette ki az a bujkáló válasz, amelyet a miniszterelnök a hozzá intézett interpellációra adott,

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Nők az egyetemen.

— A „Debreczen” eredeti tárczaja. —

— Irta: **Zalai Márk.** —

(Folytatás.)

A milyen fontos és korszakalkotó vívmány különösen erkölcsi és szellemi tekintettel a tudományos egyetemre való becsáttatása a nőknek, áldásos anyagi hatása a szélesebb rétegekre közvetlenül alig lesz tapasztalható. Megélhetés tekintetében néhány csepp a tengerben. Tíz-tizenöt év múlva lehetnek tíz százan, legjobb esetben kétszázan, kik nagyobbra, mint felsőbb leányiskolai és képezdei tanárok, kis részben mint nő és gyermekorvosok, talán mint gyógyszerészek és úgy remélem, mint ifjúsági írók nagy szolgálatot tesznek a magyar társadalomnak. Szellemerkölcsi tekintetben ez nagy vívmánynak lesz tekinthető; de anyagiilag véve nagyon csekély ama tízezerekkel szemben, kik keresetforrásra vannak utalva. Legnagyobb fontossággal bírnak tehát ezután is a női közép és szakiskolák, melyeket minél nagyobb számban a nép zömének szellemi és anyagi táplálkozására kell okvetlenül felállítani.

Mi a női munkának hasznavehetőségét illeti, azt merem állítani, hogy sehol sincsen annyira szüksége az országnak minden munkabíró kezére és fejére, mint nálunk, kik kiváltképpen anyagilag annyira elmaradtunk; dacára annak, hogy tejjel-mézszel folyó Kanaánnal di-

csekedhetünk. Nem a dús természet, sem az enyhe éghajlat és a kimeríthetlen arany ezüstbányák, hanem a kifogyhatatlan munkatévő és a józan takarékosági szellem tesz jómódúvá, gazdaggá és megelégedetté. Amde ne higgyük, hogy az egyetemi hallgatók köréből eredő tudós nők teremtik meg a nők munkakörének áldásos gyümölcseit. Azok inkább nagy morális értéket képviselnek. A feladat kimagasló anyagi részét inkább a produktív erővel felruházott művelt középosztály fogja képezni.

Tanító, tanári, ipari, kereskedelmi és művészeti szakiskolák mindannyira alkalmasak a nő keresetforrásának megteremtésére. De mint a mindennapi kenyérre, mégis a legnagyobb fontossággal bír a nagy többségre az általunk alig ismert és azért eléggé nem méltányolható „háztartási iskola.” A háztartási iskolák, melyek Németországban virágzásnak indulnak, praktikus és ezeltudatos gazdasszonyokat nevelnek, kiknek kezei közt minden fénylő aranynya válik, kiknek igazi otthonjuk a családi tűzhely, hol egyaránt szórakozást, élvezetet és megnyugvást találnak. Előismereteihez a 4 polgári vagy felsőbb népiskola tartozik. Legalkalmasabb kor a 14—18 év. Tantárgyak: Ruha és fehérneműk, keztű, kalap és virágkészítés a hozzá tartozó rajzokkal. Árú és forgalomisme vegytannal, tekintettel a sütésre, főzésre, mosásra, és tisztításra. Levelezés és háztartási könyvvitel számtannal, konyha és virágkörtészet. A házi állatoknak, különösen a szárnyasoknak tenyésztése és termékeinek értékesítése. Nevelés és egészségtan tornával, történet és irodalom. A háztartási iskola legtöbbször össze van kapcsolva internátussal, hol a felsőbb osztálybeli

leányok a sütésről, főzésről, mosásról, tisztogatásról, ruhakészítésről és javításról gondoskodva az ifjabb növendékeket eme foglalkozási ágakra bevezetik.

Egyes sikerültebb termékek az intézet neve alatt áruba becsáttatnak. Ez rövid foglalatja eme közhasznú tanintézetnek.

A háztartási iskolákból kikerült ügyes, művelt nők mindenesetre jobban érvényesíthetvén tudományukat, mint bármely tudós, diplomás nő, meggőződéssem szerint minden háztartási iskola felér egy női egyetemmel.

A művelt és igényteljes középosztály folyton panaszkodik drágaságról és szegénységről, miket annál nyomasztóbban érez, minél nagyobbak a jogosulatlan igények a rendelkezésére álló segélyforrásokhoz képest. A szegénység és drágaság kiváltképpen ott válik elviselhetetlenné, hol nincsen elegendő produktió, hol a termelés, conserválás és átalakítás értéke sokkal kisebb, mint a fogyasztási hajlam. Szóval ott, hol minél többet élvezni, de annál kevesebbet értékesíteni.

Tanítsuk tehát a nőket produktív termelésre. Ez alászállítja egyrészt az igényeket, másrészt pedig módot nyújt a jogosult igények kielégítésére.

A háztartási iskola sikeres bevezetése nemcsak hajlandó rá, de képessé is teszi a nőt arra, hogy kevés pénzzel is sok hasznos házi- szükségletet fedezhessen, lévén hozzá érzék, értelem és ügyesség. A háztartási iskola egyebek közt azon szilárd meggőződésnek megvetője, miszerint a nőnek az ő kis körében ép úgy kötelessége a ház és a család jövő bol-

egyét konstatálhatunk; a kormány belátta, hogy immár képtelen elfojtani az ügyet és kénytelen azt nyilvánosan, az ország színe előtt tisztázni. Nem fogadható el a kormány az az álláspontja, hogy magát és elődeit a felelősség alól teljesen ki akarja vonni az által, hogy a dolgot a bünvádi eljárás útjára terelte, de legalább remélhető az, hogy most, amikor független bíró fog ítélni, a tettes nem kerül el büntetését.

Tegnap letartóztatták a sikkasztót, s a vizsgálóbírósg fogházába csukatta, illetőleg ott is a kórház, megfigyelő osztályába került.

Sambon Giulio olasz képerkeskedő pedig kártérítési pert indított a kincstár ellen.

Peregrini János drt pedig, Pulszki titkárját felfüggesztették.

Vajjon mégis megadja-e a kormány az elégtételt a felháborodott közvéleménynek? — ez a kérdés csak. Bizonyára nem — mel kell felelnünk, mert ismerjük már az afféle elégtétel adást. De hogy is tehetné azt? — mikor olyan nagy szüksége van még a derék Pulszky-familia többi tagjaira, a híres kortesekre?

A jövő nekünk fog igazat adni.

Felhívás a nemzethez!

Debreczen, február 12.

A kolozsvári márczius 15. ünnepélyt rendező állandó bizottság a nemzethez felhívást intézett, melyben a márczius 15-iki ünnepélyeket rendező bizottságok szervezésére és az 1848 márcziusi eszméket megörökítő szobor javára alapgyűjtés tárgyában a hatóságok, testületek, iskolák és egyes hazafias érzelmű férfiak és honleányok támogatását kéri. Deák y Albert és Hód y Bela pénztáros aláírásával jelent meg az alább egész terjedelmében közzölt felhívás, melyet hazánk fennállásának ezer éves évfordulóján az alábbi előterjesztést intézett a nemzet leányaihoz és fiaikhoz a kolozsvári márczius 15. ünnepélyt rendező bizottság: Bizottságunk 1873-ban legelőször alakult

hazánkban a czélból, hogy az 1848. márczius 15-ének évfordulóját évről-évre megünnepelje és e nagy nap diadalainak emlékét, a nagyjaink iránti kegyeletet élénk emlékezetben tartsa s a fiuk és unokák szíveiben ápolja. Ezzel a czéllal az alakuláskor azt is tervbe vette a bizottság, hogy a márczius idusán rendezett ünnepélyek jövedelmét összegyűjti és kamatoztatni fogja arra, hogy abból Kolozsvárt egy nap eszméit megörökítő szobor létesíttessék.

E napon proclamáltatott ugyanis Erdély egyesítése az anyaországgal: s e hazánk történetében új és szebb korszakot alkotó tények egy monumentális emlékszoborban való megörökítését: önkénytelenül diktálja a hazafias érzület. Bizottságunk ebben a tárgyban éveken át nem küzdött sehova, példáját követésre buzdító, felhívást.

Maga a tény, hogy ünnepélyeket rendezett, évről-évre több követőre talált számos városban, számos községben, benn a hazában és kívül a hazán, a hol csak magyar lakik. S mindenütt kezdtek kegyelettel megünnepelni márczius 15-ét. állandó bizottságok is, melyek egy része bár csak a lapokban értesült bizottságunk terveiről, az ünnepélyek jövedelmét a tervezett szobor alapra, koronként hozzánk mégis beküldötte.

A szobor alapra immár tekintélyes összeggel rendelkezünk és ez a tény önkénytelenül utal arra, hogy most már szélesebb körű felhívást intézzünk az eszme kivételénél való együttes munkára. Tesszük ezt azzal a szíves és hazafias kérelemmel, hogy a mennyiben, a saját körében, a fentebb jelzett czélokra, márczius 15-iki bizottság valahol a hazában még nem alakult volna: kegyeskedjenek oda hatni, hogy ilyen alakíttassék.

Ily bizottság alakítása most a februáris hónapokban időszerű, a mikor az előkészületek tetelére idő áll rendelkezésre.

Az alakult vagy alakítandó bizottság által rendezett ünnepélyek lefolyásáról jegyzőkönyvet és a befolyt összeget kérjük: Deák y Albert bizottsági elnök Kolozsvárt, czim alatt, hozzánk beküldeni. Bizottságunk a jegyzőkönyveket megőrzi, a befolyt pénzt kamatoztatja s mind az ünnepélyekről, mind pedig a befolyt pénzekről időről-időre a Történelmi Lapok-ban beszámol.

A bizottságok megalakítására nézve megemlítjük még, hogy ennek szervezete bizottsá-

gunk egyszerű szervezetének mintájára volna a legcélszerűbb. A mi bizottságunk ugyanis áll: állandó elnökből és legfőbb 48 tagból, kik közül választatik a jegyző és pénztárnok. A tagok közül azok, a kik egy év alatt az ügy iránt érdeklődést nem mutatnak, kihagyatnak és helyük újabb érdeklődőkkel töltesse be. Működik márczius 15-én s más hazafias jellegű ünnepélyek rendezése körül az év egyéb szakában is.

A kolozsvári márczius 15. bizottságának két kötet kiadványa van, a melyekben működése, a rendezett ünnepélyek s az elmondott jelentékenyebb beszédek benfoglaltatnak. — Azonkívül működését a Történelmi Lapok-évfolyamai ismertették, közöltek több beszédet és verset is. Ezek megkönnyítik a bizottságok szervezését s irányadóul szolgálnak ünnepélyek rendezésénél.

Színház és zene.

Vendégszereplés. Egy kedves földünk, ki innen Debreczenből szerződött el négy hónap előtt Komjáthy János szintársulatához, folyó hó 15. és 16-án fog vendékként fellépni színházunkban. Luchs Edith kisasszony kedves színpadi jelenség és csinos hangja van. A mult szezonban már volt alkalmunk erről meggyőződni, mikor is a nagy hangverseny alkalmával az örök szép Faust operából énekelt több számot Margit szerepéből. Azóta ugy jatekát, mint hangját szépen kiképezte, s a négy hónapi távolléte alatt a győri lapokban a legnagyobb elismerés hangján irtak a kisasszonyról az ottani kritikusok. Ugy tudjuk, hogy a kisasszony, ki a győr-soproni szintársulat tagja, a jövő színi szezonban is Komjáthyhoz szerződött, s így visszatér a szülővárosába. Luchs Edith kisasszony szombaton és vasárnap vendégszerepel nálunk. Mindenesetre érdeklődéssel nézünk föllepése elé. Fellépése miatt valószínűleg a műsor változtatást is fog szenvedni, amennyiben a Cremonai hegedűs Hubay Jenő operájának előadása, mely szombatra volt jelezve, elmarad a jövő hét közepére, ugyszintén a Légyott a létrán című ballett is.

Klenovicsné estéje. A 47-ik cikk című nagy hatása, s mely lélektani erővel megirt dráma került tegnap színre. Mintha azonban meg lett volna bűvölve a közönség, nem vett észre mást a színpadon, nem hallgatott másra,

dogulásáról gondoskodni, mint a férfinak a nagy világban.

Ha a nő nemcsak improduktív fogyasztó, hanem a célszerű berendezés, megtakarítás jókarban tartás és értéknövesztés által némileg termelő is lesz, akkor nem fognak többé a kisebb jövedelmű ifjabb hivatalnokok, iparosok és kereskedők a családalapítás boldogságától visszariadni.

Munkára termett és célszerűen nevelt ember mindig kapós lesz; de azért nem szabad az összeséget egyetlen pályára felé terelni, különben megrontják kölcsönösen egymást, mint midőn a sűrűn ültetett fák egymás ágait eltördelik. A különböző hajlamoknak, képességeknek és alkalmaknak megfelelőleg kell sokoldalú tért nyitni a női munkásságnak.

A tanítónői pályán határozottan bevalnak a nők, a kézi ügyességben és finomabb izlésben mesterek, mint gyermek- és nőorvosok határozottan nagy jövő vár rájuk, a színésznők fénylő csillagok gyanánt ragyognak a művészet láthatárán.

De tulajdonképi birodalma a nőnek, a hol pótolhatatlan és utólrhetetlen, hol a legszebb boldogság vár reá: a háztartás. Ez tulajdonképeni rendeltetése és vágyainak netovábbja.

Nyujsunk tehát segédkezet különösen a nagy, gazdag magyar városokban, hogy azt a magasztos, hálás és nemes kört minél többen, minél nagyobb készütséggel és intelligenciával foglalhassák el. Avval nemcsak a nőknek, hanem az egész művelt társadalomnak és közvetve a magyar államnak tesszük a legnagyobb szolgálatot és ellensúlyozzuk a tudományos pálya netáni egészségtelen vágyát.

A háztartásban való foglalkozás épp olyan nőies, mint háládatos és a viláért sem lealázó akkor sem, ha a nő másnak a háztartását vezeti, másnak a gyermekeit neveli: mert, nem az állás emeli az embert, hanem az ember minőségével nő hivatalának tekintélye.

A háztartásban alkalmazást nyerő nők állandóbb otthonot találhatnak, mint bármely téren, többet takaríthatnak meg és inkább mehetnek férjhez, mert a családalapító férfira több kívánatos tulajdonokkal bírnak, mint azok, kik a családi boldogulás egyik alapfeltételében — a háztartási teendőkben — teljesen járatlanok.

A világvárosok szintén türethetetlenek festik le a családi állapot nyomorúságait. Annaira meg vannak akadva az előkelőbb családok háztartási segédszemélyzet dolgában, hogy női kamarák felállítását tervezik, hol urai nők és műveltebb cselédek közvetítenek a női személyzet szerződését és a felmerülő differenciák békés utoni kiegyenlítését.

De mindez nem fog czélhoz vezetni mindaddig, míg a háztartási iskolák nem fogják a nők értelmi- és munkaképességét magasabb nívaura emelni.

Ha a dirigáló gazdasszony maga nem ért a munkához, a háztartási zűrzavar meg nem szünhetik. Szakmájában járatlan főnök nem képes imponálni, nem tud dirigálni, a jobbakat elidegeníti, a rosszabbakat pedig nem javítja.

Az élet szigorúsága, mely minden embertől teljes munkaképességet, körültekintést és

kitartással párosult szorgalmat követel, teremté meg a kvalifikationalis törvényt. A ki az élet viharos tengerébe kerül, mielőtt uszni tanult volna, azt magával sodorja az ár és irtalmatlanul elsodorja, ha csak valami vak véletlen az elmerüléstől meg nem menti.

Ezen alaptörvény alól a nő sincsen kizárva.

Neki éppen annyit, néha többet, de mindenesetre többfelét kell tudni és érteni a maga csendes kis világában, mint a férfinak a zajos élet nagy tengerében.

De ha azt a sokféle ismereteket az iskolában el nem sajátítja, és azon fölül, mi nem ritkaság, — a családi nevelés is fogyatékos, akkor teljes élete holmi áldatlan kísérletekből fog állani, melynek ő maga és kisede ártatlan családja adja meg első sorban az árát.

A legjobb kvalifikációt és a legérvényesebb érettségi bizonyítványt, mely bármely egyetemi diplomával felér — nyújtja a háztartási iskola.

A nők egyenjogúsítása tényleg akkor emelkedik érvényre, ha szép hajlamuk, kiváló tehetségük és sokoldalú képességük legtermészetesebb és legáldottabb hatáskörükben, a családi tüzhely körül, a boldogító otthonban lesz kellőképen kifejlesztve.

Nem a tudós nők lesznek a társadalomban és az államban az elsők, hanem azok, kik a legtöbb, a legegészségesebb, a legderékabb és a legműveltebb emberekkel ajándékozzák meg a nemzetet.

(Vége köv.)

a többi szereplők közül, csak a Cora megismerésére Klenovicsnéra, kinek színre léptekor a szuffittak mögül szallagon hullott alá a gyönyörű pálma és babérlevelekből font koszorú, míg a zenekarból remek kivételű és eleven virágokkal dusan megrakott virágkosarat nyújtottak fel neki. Zajos, szűnni nem akaró, frenetikus tapsviharral fogadta a közönség és ez a lelkes ováció ismétlődött, még megújult a felvonások végével, sőt nyílt jelenésekben is akárhányszor Corát játszotta és művészetével, találon tükrözte vissza a Cora alakításának főjellemtvonását: a rajongással az örüléssel határos büszke szerelmet. Szívől fakadt közvetlenséggel játszott; arczjátéka, kiszámított taglejtései, hancójának gazdag és könnyed mozdulatai, finom és elegáns modora mind hozzájárultak ahhoz, hogy Cora szerepét művészi alakításban magas nivóra emelje. A kerti jelenés nagy sikere felé emelkedett és frapáns hatást ért el az örülési jelenetben, a mikor szíve, lelke szenvedéseit arczjátéka híven tükrözte vissza. A közönség zajos tapsviharral és éljenzéssel jutalmazta a művésznőt, a kinek mai alakítása gazdagította azt a kedves emléket, a melyet debreczeni rövid szerepléséhez fűzhet a közönség Méltán sajnálatlansággal gondolunk arra, hogy őt el kell veszítenünk. A többi szereplők is jól játszottak; különös figyelmet érdemel Krémer, Tapolczay, Klenovics és Hevessy, ki mint rendező is megérdemelte azt a nyílt tapsot, melyet a színész kapott az igazán remek védbeszédért. A színház különben felig telt csak meg méltó sajnálatunkra.

Ujdonságok.

Cserna Vincze végrendelete.

A köztisztelet és őszinte részvét igaz érzésével örök nyugalomra kísért b. e. Cserna Vincze, debreczeni kir. főügyész nemes jellemének és lelki deréktségének egyik ékesszóló bizonyosságaként közöljük — a gyászoló család szíveségéből — az elköltözöttnek még 1887. január 23-án kelt végrendeletét, a mely következőleg hangzik:

A mindenható Isten nevében!

Halálom esetére, minek bekövetkeztét keresztyéni megnyugvással várom, végakaratomat következőben nyilatkoztatom ki:

1. Ne hogy családomnak holtom után terhére vagy épen ártalmára legyenek, akarom és meghagyom, hogy halálom után legfőleg 3 óra leteltével holt testem lakásomból eltávolítottassék, s valamely halottas kamrában helyeztessék el mind addig, míg eltakarításának megengedő ideje el nem érkezik.

2. Holttestem a legegyszerűbb puhafa koporsóban és semmi esetre se valamely sírboltba temetessék el, hogy minél előbb egyelülhessen az anya földdel, a melyből vétetett.

3. Minthogy életemben sokszor megbotráncokozva szemlélttem, hogy a temetkezési üzerek mint zsarolják az elhunytak hátra hagyottjait: akarom, hogy temetésem az én családom kifosztására senkinek alkalmát ne szolgáljon. Legyen egyszerű, minden pompa nélkül.

4. A pap koporsóm felett legfőleg 5 perczig tartó rövid imát mondjon. Diák szónoklat, ének, zene teljesen mellőztessék. Temetésem összes költségei 158 frtot meg ne haladjanak.

5. Ha feleségem túl él engem, minthogy az esetben az állam kincstárból 250 frt temetési járulékot kap, felkérem őt, hogy fenntebb kívánságom szerint megtakarítandó 100 frtot adja az Erdélyi közművelődési egyesületnek. (A megboldogult még életében megváltotta e hagyományt).

6. — d. p. a könyvszekrényemben levő azon régi könyvek, melyek már mint régi nyomtatványok is bizonyos becsessel bírnak, adassanak a Nemzeti múzeumnak.

7. A magyarországi helvéthitű és iskolai alapnak hagyományozott 10 frtot, tanúságot kívánván tenni ez által is arról, hogy protestáns egyháznak és hitvallásomnak próba lélekben hiva voltam, s mint hiva halok meg.

Ezek után Isten áldását kívánom imádozt Hazámra, a magyar protestáns egyházra, szeretett feleségemre és egyetlen leányomra!

Leányomat különösen arra intem, hogyha férjhez menetelének ideje és alkalma elérkezik, választásában okos és óvatos legyen. Ne kövesse vakon szívének valamely hirtelen fellobbanását, de ne is kösse életét oly férfhoz, ki iránt benső vonzalmat nem érez. Boldogságot a házasi életben csak úgy remélhet, ha oly férje lesz, ki szeretetére és tisztelésére egyaránt érdemes. De ha ily férfira akad, a házassági frigy megkötésében ne tekintse akadálynak az esetleges vallási különbséget. Istennek legjobban tetsző hitvallás az erkölcs és becsület. Nincs igazuk azoknak, kik azt prédikálják, hogy a vegyes házasságon nincs Isten áldása, gyűlölség magvait hintik szét a keresztyének közé, de sikertelenül fáradoznak, mert a Krisztus vallása a szeretet vallása! Ez az én hitem, ehez ragaszkodom annál is inkább mert azt tapasztalom, hogy a vegyes házasságnak gépen azok a főüldözői, kiknek fogalmuk sincs arról, hogy mi a tisztességes házasi élet! Végül lelkére kötöm kedves leányomnak, hogy legyen erkölcsös és istenfélő s ha netán gyermekei lesznek, aokat is nevelje erényben, isten félelmeben és hazaszeretben! Legyen meggyőződve, hogy szeretetem és áldásom élto semmi viszonytársasági közt el nem hagyja, de azért mégis iparkodjék, hogy azokra mindenkor méltó legyen.

1896 január 25-iki végrendeletében az eltemetésére vonatkozó rendelkezéseket megújította, azzal is, hogy családja tagjait eltiltotta koszorú adástól, s e végrendelet háttára megfogalmazta gyászjelentését.

A mi bálunk. Városszerte nagyban készülődnek a szép leányok és asszonyok a fűg. és 48-as párt szombaton megtartandó báljára. A terem minden bizonynyal szűknek fog bizonyulni. A bál érdekességét különösen emelni fogja az a körülmény, hogy nagyon sok függetlenségi párti képviselő igérte meg a rendezőségnek részvételét. Dr. Basso Arnoux, Kossuth Lajosnak számos éveken át volt hű orvosa éppen erre a bálra jön el Debreczenbe. Egyszóval mondhatjuk, hogy olyan kellemes és családias mulatság, ahol oly jól érezné magát mindenki, mint a hogy a Korona disztermében a szombati bálon, nem volt és nem is lesz több az idén.

*** Elitelt képviselők.** A királyi kuria első büntető tanácsa tegnap délelőtt tárgyalta Wekerle Sándor volt miniszterelnök sajtóperét. A Magyarország 1894. évi május 15-iki számában „Óriási korrupció” czim alatt dr. Holló Lajos orsz. képviselő aláírásával, másnap, május 17-én pedig „A botrány” czim alatt Bartha Miklós orsz. képviselő aláírásával megjelent cikkekért dr. Wekerle Sándor, volt miniszterelnök, meghatalmazása folytán a közzévaló emelt vádat a két cikk szerzője ellen nyilvános rágalmazás és becsületsértés czimen. Az esküdtsek a vétkességet kimondotta, a sajtóbíróság a verdikt alapján Holló Lajos és Bartha Miklós országgyűlési képviselőket, mint szerzőket a btk. 238. és 262. §§-ai alapján dr. Wekerle Sándor, Magyarország volt miniszterelnöke ellen elkövetett nyilvános rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt hat havi fogházra és be nem hajthatás esetére további 3 havi fogházra változtatandó 1000 forint pénzbüntetésre. Az ítélet ellen természetesen mind a két vádlott semmisségi panaszt adott be, melyet a kuria I. tanácsa Czorda Bódog, a kuria másodelnökének elnöklelte alatt dr. Székely Ferencz kuriai bíró előadása alapján tegnap tárgyalta. A beadott semmisségi panaszt elvetette a kuria, s e szerint az ítélet jogerőssé vált.

*** Gazdasági egyesület közgyűlése.** A gazdasági egyesület — mint azt lapunk tegnap számában is említettük — folyó hó 16-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg évi

rendes közgyűlést, a gazdasági tanintézet helyiségeiben. A közgyűlés tárgyai: évi jelentés pénztári jelentés, miniszteri leiratok tárgyalása, titkár választás, mezőéri intézmény elleni kérvény és több apróbb ügy, közgyűlésen való számos megjelenésre ez uton is felkéri az elnökség a gazdasági egyesület tagjait.

*** Beteg a nagyszony.** Az egész országot bizonyára szomorúsággal töltötte el az a hír, melyet a pesti lapok hoztak arról, hogy Ruttkayné Kossuth Lujza, a megboldogult kormányzó huga súlyos beteg. Most örömmel értesítjük olvasóinkat arról, hogy a nagy beteg állapota lassan ugyan, de folytonosan javul. A betegség ugyan annyira kimerítette az agg matróna fizikai erejét, hogy az ágyat egvelőre még nem képes elhagyni, de orvosa reméli, hogy egészsége rövid idő alatt helyreáll.

JÁMBOR MIHÁLY.

H.-Sámsoni tudósítónk tegnapielőtti

kelettel a következő szomorú értesítést küldte lapunknak: Nagy gyász van községünknek de leginkább a helybeli ev. ref. Egyháznak, mert szeretett főgondnoka: dancsházy Jám bor Mihály ur, nyugalomba vonult községi orvos, hazánk függetlenségeért vívott harcunkban, több csatában részt vett bátor katoná, folyó hó 10-én, este 10 órakor 6 beti súlyos szenvedés után jobb hazába költözött. — Hogy ki volt a megboldogult? azt nekem felesleges részleteznem, mert cselekedetei szebben beszélnek minden ékes szónál. Elégge jellemzik nemes szívét, s ember barati szeretetét azontettei, hogy 20.000 frtnál többet érő m.-k. rezteseti földbirtokát, egy ott alapítandó leánynevelő intézetre hagyta. Megemlékezett a debreczeni ev. ref. főiskoláról is, — hol a felsőbb gymnáziumi osztályokat végezte, hagyván tetemes összeget protestánsi adozat készsége. Adott pár száz frtot a h.-sámsoni ev. ref. egyháznak; 100 frtot s helybeli kaszinónak, 50 frtot a mensa académikának Bpsten. — Itt felnem sorolható adományai másfelé és, több ezer frtra rug. — Szegényebb sorsu rokonait — mert gyermekeit az ég magához szolgáltotta — édes fiaiként gyámolította, segélyezte és neveltette. Vannak rokonai, kiket egész iskolai pályájukon ő tanított, s közülök nem egy, ma tekintélyes állást foglal el a társadalomban. — Nemes szíve szeretetének melet az idegenekkel is nem egyszer érezte, mert jól esett lelkének, ha másokkal jól lehetett. Igazi protestáns a szó legcsemesebb értelmében — H a z a j a n a k h ü f i a, s enek teljes függetlenségeért önszajtozó gyermeke volt. Mindig a legszélsőbb ellenzékiek közé tartozott, de a poigári házasságot mindig kárhóztatta; nem fanatimusból, de agályai voltak becsületes lelkének, mert szerinte a házara ebből nem sok jó számíthatott. Most már ez sem bántja! 83 évi küzdelmes élet után életére a névpártot, hol sokszor hanykodó hajója végkikötőre ért. Legyen áldott emléke! Áldás poraira!

*** Sertéskivitel Ausztriába.** Az osztrák belügyminiszter hirdetménye szerint a sertéseknek Békés, Kolozs, Szilágy, Tolna, Torontál vármegyék, valamint Baja, Pancsova, Versecz városok területéről való bevitelét fellépett sertésvész miatt megtiltotta. Azonban a bécsi nagy vágóhidra, a már régebben ismertelt feltételek mellett a sertésszállítás meg van engedve A vágóhidon megvizsgált egészségi bizonyítványt nyújtó sertéshus az ország területére is beszállítható.

*** Új marharakodó állomások.** A földmívelésügyi miniszter arról értesíti Debreczen sz. kir. város törvényhatóságát, hogy a magy. kir. államvasutak vonalán Hajdumegye területén fekvő Nagyhát állomást és Nagymaja megálló helyet, Jásznagykunszolonok vármegye területén fekvő Pusztafenyő állomást, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye területén fekvő Kerek-egyháza és Izsák állomásokat és Zalavármegye területén fekvő Pürje állomást marharakodó állomásokul engedélyezte és a marharakodó állomásokhoz pótlólag bejegyeztetni rendelte.

* **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter Deutsch János debreczeni lakos vezetéknévnek Németre való változtatását a város hatóságához intézett leiratával megengedte.

* **H. bősörményi hírek.** A szomszéd Hajduböszörmény városának közgyűlése nemrégiben szervezeti szabályzatot dolgoztatott ki a város közigazgatásának javítása czéljából. Több új állás szervezését s egyes tisztviselők fizetésének javítását látták szükségesnek. A közgyűlés azonban, az általa kiküldött bizottság előterjesztette javaslatát, moggondolta a dolgot, s kimondta, hogy «legyen úgy mint régen volt.» E helyen említjük meg azt is, hogy a város a milleniumi bandériumban való részvételre id. Sóvágó Gábor 1848-49-iki honvédet választotta meg. A még mindig deli banderista 76 éves.

* **Elfogott kéregető.** B a k o n d i Jakab már napok óta csak azzal tartotta fenn magát, hogy házról-házra járva kéregetett és a mi keze ügyébe akadt és könnyen elvihető volt, azt el is emelte. Tegnap is a Csapó-utca egyik házából lopott el egy két fedelű ezüst órát és egy ezüst láncot. De a házban hamar észrevették a tárgyak eltűnését és még elég jókor szaladtak ki, hogy a szomszédházból kijövő koldusnál megláthassák az ezüst láncnak kifityegő végét. A rögtön előhívott 34. számú rendőr azonnal megmozdította és a következőket találta nála: 1 hajkefét, 1 törülközőt O. R. monogrammal, 1 kétfedelű ezüst órát lánczsal, 1 ollót, 1 drb pénztárczát 3 korona tartalommal, 1 itatóshengert és 1 vizes poharat. A rendőrség kihallgatta a veszedelmes tolvajt és a vizsgálati iratokat áttette a kir. ügyészséghez.

x **A filléres füzetek** megjelent I-ső sorozata kapható Hoffmann és Társa könyvnyomdájában. Csiki: Imakönyvecske 10 kr. Porzolt: Játékkönyvecske 8 kr. Eötvös K. Lajos: Béri Balogh Ádám 4 kr. A Gönczy-egylet filléres füzetei különben valamennyi helybeli könyvkereskedésben kaphatók.

Táviratok.

Országgyűlés.

(Távirati tudósításunk)

Budapest, február 12.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Balogh Géza, Molnár Antal, Perczel Béni.

A kormány részéről jelen vannak Bánffy Dezső, Wlassics Gyula, Erdély Sándor.

Ülés kezdete délelőtt tíz órakor.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után következett a napirend szerint a közoktatási költségvetés tárgyalása.

Pulszky Agost, Sima Ferenczcel polémitált.

Zelenyák János (néppárti) az egész országot korrupcióval vádolta. A legközelebbi áldozata a korrupciónak.

Perczel Dezső belügyminiszter lesz, ki a slavoniai vasutak igazgatóságában együtt ült a Haas-Deutsch-féle konzerczió embereivel, még minisztersége után félvire is. Korrumpálva van a papság is, mert a kormány szekerét tolják.

Csáky Albin Wekerle Sándor tegnapi kijelentéseit teljesen magáévá tette. Igazolja eljárásukat azzal, hogy a képvisárlásokat nem lett volna szabad újra útniök. A felelősséget elvállalja a Wekerle kormányval együtt. Az osztó igazság őt úgy érje tettükért, mint kollégáit. Kegyelmet nem kér senkitől. (Nagy tetszés jobbról.)

Perczel Dezső belügyminiszter Zelenyákna k felel; kijelenti, hogy válótlanságot mondott, mert a slavoniai vasutak alelnökségéről még miniszterre történt kinevezetése előtt, vagyis inkább az eskütétel előtt két nappal lemondott.

Horánszky Nándor tartott ezután nagy hatású beszédet, melyben a miniszteri felelősség hangoztatását nevelésnek tartja,

különösen akkor, ha a vizsgálat megindítását megakadályozzák. Wekerle argumentumait megczáfolja, s kijelenti, hogy tegnapi beszédje nem volt egyéb, mint hangulat csinálás.

Horánszky beszéde után az elnök öt percze felfüggesztette az ülést.

Szünet után Eötvös Károly tartotta meg beszédét, mely rendkívüli hatást keltett. Beszédje elején Zelenyákkal polemizált az egész Ház derűltége közben. Majd áttérve a P u l s z k y-ügyre felelőssé teszi a kultuszminisztert az óriási rendtelenség miatt, mely az országos képtárban uralkodik. A drága képek össze-vissza vannak, hányva keret nélkül egymásra dobálva a raktárban.

Két órákor még mindig Eötvös Károly beszélt.

A képviselőház feloszlata.

Budapest, február 12. (A Debreczen ered. táv.) A képviselőház feloszlataival foglalkoznak ujabban a politikai körök. Még a felhivatalos szócsövek sem tagadják annak közeli eshetőségét, s bár burkoltan, de félre nem magyarázhatóan irnak az országgyűlés hirteleni feloszlatajáról, mi szoros összefüggésben van a leleplezésekkel. Tegnap egy fővárosi hírlapíró előtt Ugron Gábor hosszabban nyilatkozott a kérdéssről.

Az újságíró azon kérdésére, hogy foglalkozott-e a tegnapi minisztertanács a képviselőház feloszlataival s az új választásokból kifolyó eshetőségekkel, azt felelte Ugron, hogy nem hiszi, hogy a kormány fel merné oszlatni a képviselőházat s különösen most, mert a kormányra nagyon rosszul ütnének ki a választások. Ez annyival is inkább valószínűbb, mivel az ellenzék a mostani korrupzionális kormányzati rendszer leleplezésével nagy előnyben van a kormánypárt felett.

Wekerle Sándort tegnapi fellépése felől pedig úgy nyilatkozott Ugron, hogy régen tudták azt, miszerint Wekerle végtelenül gyűlöli Szapáryt, de a tegnapi fellépése ellene mégis nagyon tapintatlan volt. Ugron ezután azt mondta, hogy ő a kibontakozást ebből a zürzavarból csak abban látja, hogy a kormánypárt színjavából, a pártonkivüliekből és a nemzeti pártból egy új párt alakulna. Véleménye szerint azonban, ha az újjászületést nem tudják elég hamarosan megcsinálni, akkor a **67-es alap minden bizonynyal megbukik.** Ha azonban sikerül létrehozni ezt az új pártot, akkor a közjogi ellenzék is megérsősbödik.

Elhunyt szinigazgató.

Budapest, február 12. (A Debr. ered. táv.) Szalkay Lajos jelenleg iglói Szepesmegye szinigazgató tegnap hirtelen elhunyt. Szalkay halálát fájlatják, mert szintársulatával a felvidéken a magyarosítás terén missiót teljesített.

Ferdinánd elismertetése.

Budapest, február 12. A Debr. ered. táv. A dicsőség glóriája ragyog ma Bulgária fejedelmére, a talpnyaló Ferdinándra, ugyanis a szultán, mint budapesti tudósítónk táviratozza, tegnap Ferdinándot elismerte Bulgária szuverénjének, s egyben megbizta a török nagyköveteket, hogy eszközöljék ki a nagyhatalmaknál a többi kormányok hozzájárulását. Beavatott körökben azt beszélik, hogy Ferdinánd elismertetése Oroszország befolyásának, mely most a leghatalmasabb köszönhető! A Boris herceg apja tehát valószínű fejedelem lett, s nemsokára király is lesz, mert lehetetlen, hogy a Ferdinánd herceg alázkodása és hasoncsuszása végre-valahára meg ne lágyít-

sa a czár szívet — annál inkább, mert ha jól meggondoljuk, a czárnak nem is igen volt oka haragra. Csak bölcsen azt akarta, hogy Ferdinánd ur egészen el előbb maga mögött minden hajót, mielőtt az orosz védelem révébe befogadják. Nincs benne kétség, hogy a fejedelmi stéberrel szemben ez az óvatosság nem volt felesleges, mert a fiatal ur egy délszláv tulajdonságot már levitt magával Bolgárországra: a kétszínűséget.

Egy, lapunk zártakor vett újabb távirati jelentés tudatja, ma nagy ünnepekkel várták Zsófiában a szultán két követét, kik Ferdinánd fejedelemnek hozták a szultánelismertetését szuverén uralkodóvá.

Ugyancsak ma a szultán felhívást intézett az európai nagy hatalmakhoz, hogy ismerjék el Ferdinándot.

XIII. Leó pápa azonesetben ha Boris herceg az orthodox hitre áttér, — Ferdinándot ugyanazon a napon kiátkozza.

Klementina főhercegnő Ferdinánd anyja még egyszer megpróbálja kiengesztelni a pápát.

Benczur ezredévi festménye.

Budapest, febr. 11. (A Debreczen eredeti távirata.) Benczur Gyula kiváló festőművészünk tudvalevőleg egy remek műemlékek csoportozatot állít össze, melyet az ezredévi kiállításon fog kiállítani. A műemlék csoportozaton serényen dolgozik Benczur műtermében s a hét vezér alakját már tökéletesen elkészítette. A gyönyörű millenniumi emlékek Benczur egyik örökség alakítása leendő bizonyára feledhetetlenné fogja tenni az ő atkoto képességét. A festményt e hó második felében kiállítja a kitűnő művész.

Vidéki tenorista az operában.

Budapest, febr. 12. (A Debreczen eredeti távirata) Nopcsa báró a budapesti m. kir. operaház intendánsa Káldy Gyula operaházi igazgató ajánlatára Mezei Mihályt, Leszka y aradi szinigazgató tenoristáját, az operaházhoz szerződtette Káldy Gyula a vidéken tett körutjában ismerte meg a kitűnő hangú tenoristát, ki csak egy évvel ezelőtt tért haza a külföldről, hol leginkább Nemetországban tartózkodott ott a Weimari operaház volt első énekese. Az új opera-tag már ez évben elfoglalja állását, hogy a millenniumi évében Budapesten ragyogtathassa művészetét.

Pulszky szabad lábra helyezése.

Bpest, február 12. (A Debreczen eredeti táv.) Pulszky Károly hozzátartozói a sikkasztó szabadlábra helyezését kérték a törvényszéktől. E felett a törvényszék ma d. u. fog határozni s mindenesetre megtagadja e kérelmet azon indoknál fogva, melylyel Takács Zoltán-uk tanusítványi kérelmét elutasították.

Márkus Emilia a férjénél.

Budapest, február 12. A Debr. ered. táv. Pulszky Károlyt, a sikkasztó képtári igazgatót ma délelőtt meglátogatta neje. Márkus Emilia a fogházban. E találkozásnál jelen volt. Bölönyi vizsgálóbíró is. A találkozás rendkívül megható volt, a férj és feleség zokogva ölelték meg egymást. A vizsgálóbíróra e jelenet azt a benyomást tette, hogy a sikkasztó Pulszky — épelméjű.

Ő felsége új trónja.

Budapest, február 12. A Debr. ered. táv. A király az ezredévi ünnepekre új trón készített magának, mivel a régi állítólag már nem felel meg a czélnak.

Munkácsy hazajön.

Budapest, február 12. A Debr. ered. táv. Munkácsy Mihály, ki most Párisban súlyos betegen fekszik, elfogadta a magyar kormány ajánlatát s a millenniumra már állandóan itthon lesz. A szépművészeti muzeum igazgatóságát már elfogadta, s műtermét is már április hó elején Budapestre helyezi. Ő maga és felesége csak április végén hagyják el végleg Páriszt az ottani magyarság sajnálára, de az egész ország osztatlan öröme.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Muzem, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” a kereskedelmi akadémiá palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn) 11-12 óráig.

Csütörtökön)

Kedden)

Szerdán) 9-11 óráig.

Pénteken)

Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap) 2-5 óráig.

Vasárnap délelőtt) 9-12 óráig.

Február 15. A függetlenségi és 48-as párt bálja a „Korona” — disztermében.

Február 15. A jogász és tisztviselői kör táncvigalma a Bikában.

Február 18. Az ág. ev. filléregylet teaestélye a Bikában.

Március 31. Debreczen város bálja a Bikában.

Sz. Dávid Istvánnál zene-estély. Vasárnap Veres Tóni, kedden Racz Károly és pénteken Magyarai testvérek

A kir. törvényszeknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűléseknek a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Mulatságok.

Tűzoltóbal H.-Nánáson. A h.-nánási derék tűzoltók nemcsak az égő házak s a saját szomjuk eloltásában, hanem a bohó leányok és menyecskék szíveiknek lángra lobbantásában is nagymesterek. Most így, mint bennünket értesítenek táncvigalmat rendeznek, melyre most becsajtották ki a meghívókat a következő tartalommal: A hajdu-nánási önkéntes tűzoltó egyesület saját pénztára javára 1896-ik év február hó 22-ik napján, azaz szombaton a „nagyvendéglő” disztermében zatkörű táncvigalmat rendez, a rendezőség. Belépőjegy: férfiaknak 60, nőknek 40 kr. — Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Ételekről és italokról mérsékelt áron gondoskodva leendő. — Jegyek előre válthatók Kovács Lajos főparancsnok úrnál, az őrszobában es este a pénztárnál. — Kezdeté este 6 órakor.

Fillér egyesület teaestélye. A f. hó 18-án, kedden tartandó teaestélyre a meghívók szétküldettek. Megtörténhetett azonban, hogy egyesek tévedésből, elégtelen címzés vagy a névsor hiányos volta miatt meghívót nem kaptak. Mindazok, kik ilyenre igényt tartanak, szíveskedjenek ez iránt az Alföldi Takarékpénztárba Handtel Vilmos urhoz fordulni. Jegyek előre válthatók Benyács Emil, Buzagh János, Szentkirályi Tivadar, Zádor Lajos és Gyürky Sándor urak üzleteiben.

Püspökladányi népkör bálja. A Püspök-Ladányi népkör folyó hó 9-én a vendéglő disztermében került tánc estélyt rendezett a saját könyvtára javára, a melyen igen szép számú közönség jelent meg, s a mindenütt nyitvánuló jókedv jó zene részben a reggeli órákig együtt tartotta a bálon megjelent közönséget.

Törvényszék.

Husz forinton alóli perek. Kereskedői körökben nagy elégedetlenséggel fogadták, a mikor a kuria nemrég oly értelmű döntvényt hozott, hogy a 20 forinton alóli perek nem kereskedelmi bíróság elé tartoznak, hanem bagatel eljárás alá esnek. A kuria legutóbbi teljes ülésében ismét azt mondta ki, hogy a 20 forint értékét meg nem haladó követelés érvénytelenítésére irányuló kereset a községi bírósági eljárás alá tartozik abban az esetben is, a mikor az ügylet, melyből a követelési igény származik, az alperesre nézve kereskedelmi ügyletet képez.

Vidék.*)

— Derecskei élet. —

Kaptuk e levelet lapunknak régi barátjától, s közérdekű voltánál fogva egész terjedelmében közöljük:

Tekintetes szerkesztő ur!

Becsés lapja folyó évi február 4-én megjelent 29-ik számában »Derecskei élet» címmel egy oly közlemény látott napvilágot, melynek egyes kitételei engem úgy igyekeznek a nagyérdemű olvasóközönség előtt feltüntetni, mint a ki egyik társadalmi osztályt a másikkra uszítja. — Sem a czéhoz, sem az eszöközhöz, melylyel e szándék meg akar valószíttatni, mas szavam nincs, minthogy megvétebre mé tők. Ime beszéljenek maguk a tények:

Sem olyan nagy ember nem vagyok. — hogy rögtönzött beszédek teremtsek, sem olyan kicsiny, hogy az általam bárminő alkalomkor elmondottakból szorulás esetén valamit eltagadjak; de meg oly ügyetlen sem, hogy a rágalmozók pórélyével, azokhoz a mil a számon kijöttek, valamit hozzá engedjek kalapálni, avagy azokból valamit elkovácsolni, azért kiindulva azon elvből, hogy a szó elrepül, az irás megmarad, nálam is megvan a szerény tehersegeiket teljesen ismerő egyének azon tulajdona, hogy a mit mondani akarna, leteszik előbb papírra. S úgy látom, mint máskor, e szokásomnak most is megvan a hasznos gyümölcse: mert az általam elmondott s tudósító által a hátrányomra ugyan csak jól kiszínezett beszéd, melynek ott helye sem volt» szerinte teljesen szövegében ez:

»Tisztelt polgártársak! Szeretett barátaim! Ember és így gyarló vagyok én is; tulajdonítsák tehát ezen emberi gyarlóságnak, ha teljes őszinteséggel nyilatkoztatom, hogy ez a nem kért, nem várt, nem keresett kitüntetés, — melylyel önök engem e tiszteltreméltó egyesület alelnöki székebe emeltek, ma szívemnek lelkemnek jól esik. Fogadják érte hálás köszönetem. S a midőn ünnepélyesen igérem, hogy ezen egyesület felvirágoztatásáért szerény anyagi s szellemi tehetségeimtelő lehetőleg minden lehető e követek, ugyanakkor engedjék meg, hogy becses türelmüket pár perczig igénybe véve elmondhassam önöknek röviden, hogy most miért bír rám különös becses az itt jelenlevők nagy többségétől máskor is hálásan vett csekélységem fele irányuló bizalom.

»Jól tudják önök, hogy mint egyik hazafias dalunk mondja: — Ezer esztendője annak, hogy a magyarok itt laknak — s ezen ezeredik év emlékére, még ott is béke-jobbót nyujtanak egymásnak az ellenfelek, hol az elvek mellett való küzdelem nemcsak erkölcsi, hanem hazafias szent kötelesség. — Bizonyára tudják önök, hogy e béke a parlamentből ohajt hazánk virányaira jölvő szellemként mindenüvé elszállani. S vajjon ez áldásthöz Istentékeknek van-e nálunk csak egy halvány reménységára is? Fájdalom, nincs! Mert ime tekintsük meg csak közönségünk ez évi eseményeit, mit fogunk látni? Viszályt és gyűlöletet mindenütt, szeretetet és békét sehoh. — Jól tudják önök, hogy városunkban, tehát e tiszta magyar közönség kebelében egy szép fejlődésnek indult egyesület az ugynevezett keresztyén iparoskört felemésztette a felekezeti gyűlölködés pusztító tüze; a 28 év óta fennálló kaszinót, hol napi nehéz munkánk végzése után sokunknak volt testet s lelket üdítő kelmes oáz, a sértett hiúság s okatlan gyűlölet vad kifakadásai, adná Isten, hogy hamis próféta legyek, a végpusztulás szélére juttatták. Ezeket uraim én fájlam; fájlam pedig egyszerűen azért, mert mint e városnak egyik szerény polgára és hü fia, csak örülni tudtam, mikor ennek kebelében a kultur-intézmények letesülését s azok erősbödését szemlélhettem. Megvallom tehát, miszerint féltem, hogy a viszály magvai, — melyek gondos kezekkel hintetgettek az egyesület tagjai között is, — megtermik itt is élvezhetetlen gyümölcseiket; de hálá s elismerés érte Derecskei tiszteletudó józan gondolkozású polgárságának, az egyesület

*) Tórszűke miatt késett

ben az egység, a béke úgy látom szilárdul áll. S hogy ez így van, az annak az értelmű polgárságnak tulajdonítandó, mely a valódi érdemek előtt, még politikai ellenfeleivel szemben is, ki tudta, akarta mutatni mindig tisztele teljes hódolatát.

A midőn ez iránt teljes elismerésemet nyilvánítom, engedjék meg elmondanom a másikat okot is, mely előttem a felém irányult bizalmat kiválóan becsessé teszi. Bizonyára önök is hallották már, hogy van Derecskén egy remek tábor, melynek jelszava ez: 1- a tanítókkal! mindentűnösen vissza kell őket szoritani, a hol tért foglaltak! össze kell törni azt a testületet! majd letöröm én a szarvukat! majd beadom én a keserű labdacsojt! Sőt van a tábornak olyan vitéz tagja is, a melyik bátran kivágta, hogy vagy ő pusztul el Derecskéről, vagy Uray tanító. Hat uraim e fenyegetőzésekre szabad legyen kinyilatkoztatom, miszerint ezek oly egyénekkel jöhetnek, a kik által — a közügy, közvagyon s közmoral hátránya nélkül — a tanítóság jelentékeny részé vakeszköznek nem engelte magát felhasználtni.

Tehát a 19-ik század utolsó negyedében, mikor az ökl-jog korszaka csak mint rémmese áll előttünk, mikor létünket szellemi fegyverekkel kell és lehet biztosítanunk: ily esztakialtások mellett zentek Derecskén egyes képzelt nagyságok pusztító háborút a befolyásos tanító ellen. Méltó fegyver a harcosokhoz. Le a tanítókkal, tehát a társadalom azon osztályával, melyre az édesapa büszkeségét, az édesanya legdrágább kincsét, gyermekeit bizza, azért hogy az lelek- és kedélyvilágában fölépítse az Istenség megösmérésének és imádasának szent templomát. Össze kell törni azon hivatalnoki karnak a tekintélyt, a mely magaslatos hivatásának tekintni a hazaszeretet szent lángját úgy gyujtani meg a gyermeki szívekben, hogy örökkön-örökké lobogjon. Meg kell semmisíteni azon tanító befolyását, a kik munkásságra, józan életre, a törvények s azon végrehajtóinak tiszteletére tanítják nemcsak szóval, hanem példáikkal is a polgárság ezreit. Le kell törni a szarvukat azoknak a tanítóknak, kik lelkük egész tisztaságával, szívük egész melegevel oda hatnak, hogy mind növendékeik, mind a befolyásuk alatt álló polgarok gyönyörűségüket leljék a tiszta erkölcsökben, mert örök igazság, hogy: »Mindem ország támasza s talpköve a tiszta erkölcs.» Be kell adni a keserű labdacsojt azoknak a tanítóknak, a kik szerény fizetéseikből a közönségünkben eddig fennálló kultur-intézmények felvirágoztatásáért nemcsak együtt, de egyenként is többet tettek, mint a most ellenünk mozgósított had háromnegyede együtt.

Ezek tehát azok okok, melyen tisztelt polgártársaim melyek előttem e mai napot s az ezen elnyert megtiszteltetést örökbecsűvé teszik. Fogadják érte ismételt nyilatkoztattott hálás köszönetemet. Hosszadalmas voltomart elnézésüket reményelve s Isten áldását kérve önökre s egyesületünkre: kívánom, hogy éljenek sokáig.

Ime t. szerkesztő Ur s Nagyérdemű olvasó, ez az a beszéd, mely tudósító szerint a feizgult kedélyeket még ingerültebbé igyekezett tenni s egyik társadalmi osztályt a másikkra akarja uszítani. Ez az a beszéd, amelynek hatása alatt tudósító ezt a jó tanácsot adja: »Nyuljon mindenki kebelébe s aztán szónokoljon.» »Nem jó tüzzel játszani, mert éget az s a meggondolatlan, vagy tulbátor ember előbb utóbb magát sebz meg vele.» A jó tanácsot megfogadtam, kebelembe nyultam s az ott lakó bírót azt felelte: »Bizzál fiam: mert a józan közvéleményt azok, kik gyanúsítanak, piszkolnak mindenkit azért, hogy magukhoz hasonló feketévé tegyék, nem fogják megévesztetni soha. De ha még ez sikerülne is ideiglenesen, ekkor is lesz lelki erőm annak következményei elviselésére s bizonyára nem fogok házról-házra járni sirva, oly dolgokkal, melyekről ha kerékbe török is a férfi, hallgat. Nem lesz jó a tüzzel játszani Tudósító ur! Különben engedjen kifejezést adnom azon vélekedésemnek, miszerint Önnek is, mint társainak az faj, hogy én, és nem Ön vagy önök közül egy, mondhattam el azt az alelnöki be-

szédet. Nem tudom, vigasztalásra, vagy boszúságra leend-e, de annyit kijelenthetek még, hogy az igen nehezelt alelnöki tisztségről csak a bekövetkezett elválasztás napjának reggelén értesültem, tehát tudomásom sem volt róla, sőt mi több, a gyűlésnek felé sem voltam mindaddig, míg megválasztásom után értem nem küldtek.

És most, midőn ismétellen felkérem a n. é. olvasó közönséget, miszerint ugy a „Derecskei élet” czímen megjelent tudósítást, mint az általam elmondott s itt szó szerint közölt alelnöki beszédet méltóztassék nagy figyelemmel elolvasni s azok alapján a tudósítóról és rólam ítéletet alkotni — magamat a T. Szerkesztő ur jóindulatába ajánlva, vagyok

Derecskén, 1896. febr. 7-én

alázatos szolgája
Uray Gyula.

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piac.

Február 11.

a) Hizott sertés árak : I. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg sulyban) — krig. 3. Fiatal nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) 47—48 krig. 4. Fiatal közép páronként 250— klg, sulyban —47—krig. 5. Fiatal könnyű (páronkin 250 klgig terjedő sulyban) — kon felüli sulyban) 45.— 46 krig. 7. Közép (páronkin) 220 —280 klg, sulyban) 44.—45 krig. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) 43.—44 krig. sorozat : 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48—49—krig. 10. Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) 45— 46—krig. 11. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) 44—45 krig. Sertés létszám 1896. évi febr hó 3. napján volt készletben 33144 db. 1896 év febr hó. 3-ik napján felhajtott — darab. 1896 febr. 4—5-ik. napján elszállított 32888 drb. 1896 évi febr hó 5-ik napjára maradt készletbe, 33144 db. Hizott-sertés forgalom változatlan.

Ingatlanok forgalma. Kis József és neje Zenerovics Gizella veszik Kovács József és neje Huszár Erzsébetől ezeknek ujosztó szántó földjüket 200 frt vételárért. Rácz Sándor és Székely Erzsébet veszik Kovács János és Oláh Juliánától ezeknek 3621. sorszámú házukat 1650 frt vételárért. László János és neje Tóth Julianna veszik Gál András és Székely Juliánától ezeknek újföldjüket 225 frt vételárért, Szatmári István veszi Szivós József és neje Szilágyi Zsuzsánától ezeknek 34 és fél □ öl csapókerti szőlőföldjüket a rajtalévó épületekkel 650 frt vételárért. Balogh Mihály és neje Sudán Zsuzsánna veszik Koos Ferenc és neje Kertész Zsuzsánától ezeknek a debreczen-pusztá fancieskai 52 sztkvben foglalt ingatlan birtokukat 2490 frt vételárért Debreczen sz. kir. város veszi Vas Julianna előbb Barta Jánosné, most Lukács Mihályné és Barta Gabortól ezeknek csapókerti szőlőföldjüket 1686 frt vételárért. Jobágy János és neje Ggyulai Róza veszik Borsay Sámueltól ennek kaszálló birtokát 440 frt vételárért. Gnyás Sándor veszi nejétől Molnár Juliánától ennek újkert szőlőjének felerészét ajándékozás czímen 100 frt becsértékben! Jobágy János és neje Bihari Julianna veszik Fülöp Mihály és Nagy Juliánától ezeknek 2644. sorszámú házas telküket a rajta fekvő épületekkel és felszerelésekkel 2800 frt vételárért. Bignió Gyula veszi Helmechny Béla és neje Rutkay Polixénától ezeknek 1608 sztkvben foglalt ingatlan birtokukat 9500 frt vételárért. Ecsedi István és neje Szücs Erzsébet veszik özv. Albert Istváné, Török Julianna ugvis mint kiskorú gyermekei Albert, István, Julianna, Erzsébet, László, Béla, Gyula, ter. és törv. gyámjától ezeknek 5 hold 1000 □ öl területe ondódi szántóföldjüket 2000 frt vételárért. Kovács János és neje Barta Julianna veszik Kiss János és neje Fazekas Zsuzsánától ezeknek 212□öl területű tégláskerti szőlőbirtokukat 160 frt vételárért. Urbán György és neje Balász Mártha veszik Kiss János és neje Fazekas

Zsuzsánától ezek 212 □ öl szőlőbirtokukat 160 frt vételárért, Deli György és neje Hegedüs Erzsébet veszik Óri Mihálytól ennek 7 hold 950□ területű ondódi szántóföldjét 2200 frt vételárért. Özv. Tolvaj Jánosné Fekete Juliánára eladja cserebe 3308. sor számú házas telkét, Miskolczi János és neje Varga Zsuzsánának ezeknek hatvan-utcai kerti szőlőföldjükkért 1200 frt vételárért. Nádasdi János és neje Csige Julianna veszik Kerek Julianna özv Győri Mihályné, Kerek Eszter, Ungvári Józsefné és Kerek Erzsébet Szekeres Andrásnéól ezeknek 1178. sorszámú házas telküket és ennek ondódi földjét 1900 frt vételárért. A debreczeni timár-társulat veszi Kovács Lajostól ennek 2063 sz. ai háznak öt megillető 1/195 tód részét 6138 frt vételárért.

CSARNOK.

A királyi tanácsosék.

— Regény. —

31.

Irtá : **Vértesy Arnold.**

(Folytatás)

Az öreg ember, a ki ott áll a szoba tulsó végében, szótlan, komoran meghuzódva egy sarokban, nem érti, hogy miért ne hagyják, hiszen a férje, hát hadd apolja.

De nem szól. Csak mikor már elment a fiatal nő, akkor jegyzi meg mogorván :

— Hát így szokás az uri népnél, hogy a feleség o t hagyja a férjét a halálos ágyán? És meg sem csokolja, meg sem siratja, pedig azt sem tudja, látja-e még élve holnap.

Az a szony csilapítja férjét :

— Hiszen látod, András, hogy én küldtem el, én unszoltam.

— Láttam, felel az elkeseredett ember ; — de ha szeretné, nem hagyta volna itt.

Oh, azt nagyon jól tudja az anya is, de nem akarja bevallani. Nem nem. Isten ments, hogy fiának talán utolsó perceit megkeserítse avval. Oh, hogyne szeretné Sarolta Gézát ! Hogy ne szeretné ?

De ő maga egy pillanatig sincs csalódásban. Ő maga tisztán látja, hogy Sarolta nem szereti Gézát s csak a szánalom vezette ide.

Bármi vezette, csak jöjjön el holnap újra és hozzon vigasztalást a szegény szenvedő fiúnak.

És Sarolta eljön. Minden nap eljön. Leül a beteg ágya mellé, részvételt kérdezősködik, hogy jobban van-e. vigasztaló szavakat intéz hozzá, néha egy pohár vizet ad neki, ha az inni kér s szemmel láthatólag örvend, hogy javul állapota.

Mert most már napról-napra javul. A gölyöt szerencsésen kivették a sebből, a láz csilapodott, aztán egészen is elmúlt, a sebhéged s lassanként visszatér a beteg ereje.

Most már itt az ideje, hogy abba hagyja látogatásait, véli Sarolta. Talán már is tovább folytatta, mint kellett volna. Eleinte nem akart, csak addig maradni, míg szegény ember élet és halál közt lebeg. De mikor látta hogy látogatása mennyire jól esik szegénynek s milyen jótékony befolyást gyakorol javulására, hát nem hagyhatta abba. Nem lehet oly kegyetlen.

Igy halasztgatta napról napra, bár mindegyre jobban nyugtalankodott s vádolta önmagát, hogy oly reményeket ébreszt, melyeket beváltani nem akar. Ez a mindennapi érintkezés ebben a sajátságos helyzetben, midőn még mindig mint férj és feleség szerepeltek, nagy óvatosságot kívánt, hogy sem föl ne batorítsa, sem meg ne sértse ezt a szegény embert, kit kimélni kellett.

Mily könnyen lehetett félremagyarázni a női gyöngédség apró szolgálatait. Ha megigazitotta a beteg feje alatt a vánkost, elpirult, mert a szegény fiu halás pillantásából azt a szerelmet olvashatta ki, melyet ő nem viszonoshat.

Ridegebb lesz, tartózkodóbb lesz ezentul, gondolla magában s megdöbbenve vette észre,

hogy ismét megfelejtkezett magáról a megigazitotta a vánkost a beteg feje alatt,

Itt az ideje, nagyon itt az ideje, hogy végét szakítsa a látogatásoknak s ózintén bevalljon mindent. Az utóbbi napokban sürűben váltott leveleket Cili nénivel s már a napot is meghatározták, mikor utazik föl Sarolla Budapestre. De oly nehéz volt azt tudtára adni a betegnek, annak a szegény hiszékeny embernek, a ki bizik és remél.

Pedig mégis csak meg kell neki mondani egyszer, nem árníthatja, nem hitegetheti tovább. De hogy mondja meg? Oly mély szánalmat érez a szegény fiatal ember iránt, hogy soha sem bírná neki szentöl-szembe megmondani.

Talán az anyjának szól? De azt sem teheti. Valahányszor megkísérti, elakad ajkán a szó. Nem, ennek a gyöngéd, érzékenyszívű anyának, a ki oly rajongó szeretettel csügg fián, ennek el nem mondhatja. Nincs bátorsága hozzá.

S érzi, hogy napról napra kevesebb bátorsága lesz. Valami ismeretlen érzés kezd szívébe belopódzkodni, a mint ott ül ez egyszerű, cönöndes, szelid asszony mellett, valami ahitatos tisztelet.

Csodálkozva tekint reá a fiatal nő, mint valami felsőbb lenyire, a kinek minden szava oly gyöngéd és nemes lelket árul el. Hol tanulta ez az egyszerű asszony, ennek a meseterembernek a felesége ezt a finomságot, mely minden tettén, minden szaván átrezeg? Hogy emelkedhetek gondolatai ebben az alacsony légkörben oly eszményi magasra, hogy Sarolta néhá pirulva veszi észre, menyivel tisztább és nemesebb ennek az egyszerű asszonynak a gondolkozása, mint az övé.

(Folyt köv.)

Tőzsde.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 10 ó. 35. p. —

Őszi buza szept.—okt-re	6.98 — 7.00
Uj buza őszre 1896.	7.17 — 18
Őszi rozs	— — —
Tavaszi rozs	6.43 — 45
Őszi zab	— — —
Tavaszi zab	6.00 — 02.
Uj tengeri május—jun.-ra	4.35 — 36

Bécsi gabonátőzsde.

— Érkezett d. e. 11 óra 20 p. —

Őszi buza szept.—okt-re	7.39 — 40
Tavaszi » márcz.—apr-re	7.52 — 54
Őszi rozs	— — —
Tavaszi rozs	6.91 — 93
Őszi zab	— — —
Tavaszi zab	6.40 — 42
Tengeri máj-jun.-ra	4.69 — 70

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet 110. Páros bérlet 110.

Csütörtök 1896. Február hó 13-án :

BRIGITTA.

Operette 3 felvonásban. Irták : Paul Ferrier és Antony Mars. Fordította : Makai Emil. Zenéjét szerzették : Gaston Serpette és Victor Roger. (Rendező Tiszay Dezső.)

Személyek :

Chamoisel, iskolamester	Krémer J.
Brigitta, leánya	Margó Zelma.
Bretignyi Emil, Brigitta férje	Haday S.
Castel-Brillant marquise, ezredes	Tiszay D.
Hortenze, neje	Pajor Emilia.
Legardette)	Nádasy
Picguoiseau) hadnagyok	Szabó S.
Courtebotte, kapitány	Eröss J.
Mulot	Ifj. Németh.
Nicole, cseléd Chamoiselnél	Galyassy.
Vincentné.)	Takácsné.
Bidouxné.) Brigitta szomszédnő	Borcainé.
Briquetné.)	Hevessyné.

Történik : Plessis-le Secben. Idő : ma.

Telefon 57-94.

Erdélyrészi bortermelők

raktára

Weiszburg József

BUDAPESTEN,

VIII., N e m e t u t c z a 16.

a Rákóczy-téri vám-csarnok mellett.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy természetes hegyi borok; rizling, muskatály, csemege és asszu borokat tartok raktáromban azonkívül **cognac rum, szilviorium, barack-pálinka, barack-likőr,** mindennemű bel- és külföldi pezsgőt és likőröket.

Megrendelések pontosan és díjmentesen házhoz szállítva eszközöltnék.

Transitó pincék: Bpest Promontor.

58/1896. v. k. sz.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. bírósnak 28756 1895. p. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint M. F. Reiner et Comp cég részére özv. Veres Lászlóné debr. lakostól 153 frt 60 kr tőke, ennek 1895. évi november hó 30 napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 50 frt 13 kr perköltség erejéig 1895. évi december hó 8-án biróilag le és felülfoglalt 681 frt 50 krra becsült bolti áruk és érték tárgyakból álló ingóságok 1896. évi február hó 28-án d. e. 9 órakor kezdetét vevendő és hatvan-utca 1099 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Debreczen, 1896. évi febr. hó 6-án.

Sugár Gyula

bir. kiküldött.

A ki köhög

hirnevesen elősmert és mindig megbízható

**KAISER
mell-czukorkát.**

Segít köhögés, rekedtség, mellkatarrhus és elnyálkásodás ellen

Számos nyilatkozat által legjobb és legolcsóbbnak elősmerve.

Csomagokban á 10 és 20 kr.

Biztos hatást

gyakorolnak a bevált és nagybecsű

KAISER

Prominczli-Caramellái

étvágytalanság, gyomorfájás és elrontott gyomor ellen. Valódi csomagokban Dr. ROTHSCHEK V. EMIL gyógyszertárában.

Egy csomag élesztő 24 kr. ismét eladóknak 20% engedmény

Figyelmeztetés.

A t. cz. háziasszonyok b. figyelmét ezennel van szerencsém a Berger-féle **élesztőre** felhívni, melynek gyártmánya, a helybeli piacon már évek óta egyedül általam árusítottatik, ugyanitt nálam beszerezhető kitűnő minőségű **pitlélt rozsliszt kenyérnek,** továbbá valódi **István-gyermelmi buza-liszt,** finom **Jamaica** és **Cuba-rum,** legfinomabb **pecco és mandarin-tea,** **Görzi maroni,** nagyszemű boszn. **szilva, szilvaiz** (lekvár) és vékony haju **dió, tisztított mazsola** és válogatott **mandula,** ugye egyéb friss és jó minőségű **fűszer-árak** a legjutányosabb áron

KOHN LAJOS

Nagy-Hatvan-utca 1099., Mayer Ferencz-féle ház.

Egy csomag élesztő 24 kr., ismét eladóknak 20% engedmény.

HAJDÚVÁRMEGYE ALISPÁNJTÓL.

12943. sz.

1895.

HIRDETMÉNY.

Hajdúvármegye törvényhatósági közutjára szükséges, összesen 21 darab téglá-ellenfalu betoncső átvezetése 3582 frt 77 kr. összeg erejéig engedélyeztem.

A fentemlített munkálat fogantatásának biztosítása céljából 1896. évi márczius hó 4-ik napjának d. e. 9 órájára, hivatalos helyiségemben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhívom, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig hozzám anyival is inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a magy. kir. államépítészeti hivatalnál, (Kossuth utca, Berger-ház) a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1896. február 1.

Rásó Gyula, kir. tanácsos alispán.

Mindenféle

**ipar, kereskedelmi, gazdasági, ügyvédi
és egyéb**

üzleti könyvek

fél, egész vászon, bőrposztó vagy félbörkötésben
megrendelhető

Hoffmann és Társa

könyvnyomdájában

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & CIE.

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenhol kapható.

Vezérgyűlések: RUDA és BLOCHMANN, Budapest és Bécs.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.